

PERUŠKO BOGDANIĆ

STUDIO GALERIJE •FORUM•

Kad se u proljeće 1980. godine Peruško Bogdanić javio prvom samostalnom izložbom, bilo je odmah jasno da mu radovi nisu nastali ni slučajno, ni jednostavno. Klasični kiparski materijali kojima se služio – željezo, bronca, alabaster – potencirali su osjećaj zrelosti i dovršenosti njegovih umekšanih geometrijskih formi. Na tim radovima nije bilo ničeg suvišnog: glatka prizmatična tijela završavala su grebenastom krestom ili su se u gornjem dijelu nenadano širila i istezala stvarajući meka ulegnuća. Neka su pak već na samom početku rasta okomitu os pretvarala u napetu kosinu koja je nosila neznatno tordiranu masu. Skulpture su po pravilu bile vezane u svojevrsne cikluse. Autor je tako nizom srodnih oblika objašnjavao minimalne plastičke

razlike, bilo da je riječ o osi, bilo o obradi površine ili izmjeni materijala, bilo o problemu ravnoteže. Upravo je u tim temeljnim problemima oblikovanja Bogdanić pokazao superiorno vladanje svojim medijem. U toj je superiornosti znalo kadikad biti i zasićenosti: vitalni i žilavi oblici doimali su se u svojoj krajnjoj pročišćenosti odveć klasičnima za umjetnika koji tek započinje posao.

Prije ovih radova Peruško Bogdanić izveo je niz konstrukcija od žičane mreže. Šuplji su se valjkasti oblici izvijali i tako stvarali privid napetosti unutrašnjeg volumena koji je kroz otvore prozirne opne slobodno korespondirao s vanjskim prostornim omotačem. Te žičane mreže naličile su na prostorni crtež: privremen, nepostojan i krhak. „Siromašni” je materijal veoma neposredno govorio o težistu kiparskog problema: napetosti prividnih volumena. Te, uvjetno nazvane žičane konstrukcije, autor je izvodio kratkim i jezgrovitim zahvatima ostavljajući materijal sirovim, ne skrivajući njegovo „siromaštvo”.

Evo zašto spominjem djela s prve Bogdanićeve izložbe, meke geometrijske volumene s jedne strane i nešto starije žičane radove s druge. Pogledamo li nove skulpture možemo jasno uočiti korijene koji sežu do ova dva izvora. Umekšani je minimalizam prerastao u vitalne forme koje dovršenost i kristalnu jasnoću prethodnih zamjenjuju za grubost, gotovo organsku čvrstoću. Oblici su postali bremenitijima, os skulpture više nije tako gipka, ona je zgusnuta i ističe sirovu vitalnost. Razlike u obradi površine su najuočljivije. Na novim radovima više nema uglačanih površina; štoviše, umjetnik ostavlja vidljive poteze, vidljiv dodir, a samim tim se pojašnjava osjećaj elementarne tvarnosti kipa. Materijali iz kojih su djela izvedena jesu gips, drvo, žbuka i bronca. Oni se oblikovanjem ne skrivaju iza glatke i neprozirne opne. Hrapavim se ljuskama nastoji potencirati izvorno stanje materijala, pružiti osjećaj neposrednosti oblikovnog procesa. A upravo u toj sirovosti, čak „siromaštvu” tvari, kao i dojmu neposrednosti, moguće je prepoznati srodnost s ranije spominjanim radovima od žičane mreže. Ponovo se dakle uočava jezgrovit i direktan govor sirovim materijalom. Od kojeg je značenja važnost materijala, jasno kazuju isti kipovi izvedeni u bronci i gipsu. U ranijim je djelima površina bila uglačana do blještavila, sada je ona uvijek mat. Sve to upućuje na važnu prekretnicu u kojoj se mogu prepoznati i tragovi ranijih iskustava. Sažimanje tih iskustava samo je jedna komponenta u ovim zaista novim, zaista cjelovitim Bogdanićevim djelima.



Zrcalo
1981

BIOGRAFIJA

Peruško Bogdanić rođen je 24. listopada 1949. godine u Starom Gradu na Hvaru. 1976. god. diplomirao je na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu kiparstvo u klasi profesora Vjekoslava Rukljača. Živi i radi u Zagrebu, Svetice 22.

SAMOSTALNE IZLOŽBE

1976. Hvar, Galerija „Na bankete“

1980. Zagreb, Galerija Studentskog centra

1981. Zagreb, Studio Galerije Forum

Izlagao na dvadesetak zajedničkih izložbi (Zagreb, Beograd, Titograd, Skoplje, Murska Sobot, Pančevo, Stari Grad)

NAGRADE

1976. nagrada na izložbi mladih u Zagrebu

1980. nagrada „Sedam sekretara SKOJ-a“, Zagreb

POPIS RADOVA

1. Otok	1980.	v 60 cm,	bronz
2. Kip od kiše	1980.	v 28 cm,	gips
3. Noćni šum	1981.	v 20 cm,	drvo
4. Marionete iz Schwabinga	1981.	v 15 cm,	gips
5. Cijelodnevni svemir	1981.	v 15 cm,	gips
6. Postanak I	1981.	v 17 cm,	gips
7. Postanak II	1981.	v 17 cm,	bronz
8. Zrcalo	1981.	v 46 cm,	gips
9. Prizor	1981.	v 45 cm,	drvo
10. Pučina	1981.	v 57 cm,	gips
11. Uspomena	1981.	v 25 cm,	gips
12. Vrijeme prisnosti	1981.	v 48 cm,	gips
13. Tri kralja	1981.	v 40 cm,	gips
14. Volumen vjetra	1981.	v 52 cm,	gips
15. — 29. Skice u glini			
30. — 39. Crteži			

Fotografije

Tihomir Beritić

SGF

STUDIO GALERIJE FORUM CENTAR ZA KULTURU I INFORMACIJE ZAGREBA

Preradovićeva 5/II

20. X — 7. XI 1981.

Izdavač:

STUDIO GALERIJE FORUM
CENTAR ZA KULTURU I INFORMACIJE ZAGREBA, PRERADOVIĆEVA 5

Za izdavača:

DUŠKO PAVLOVIĆ

Urednik kataloga:

MAJA HUNJAK

Grafičko oblikovanje:

FEDOR LIČINA

Likovna postava:

ZVONKO MAKOVIĆ

Tisak plakata:

ŽELIMIR BAKOVIĆ
FOTOGRAFIČKI ATELIER CENTRA ZA KULTURU I INFORMACIJE ZAGREBA
PRERADOVIĆEVA 5

Tisak:

SVEUČILISNA NAKLADA LIBER, ZAGREB

Naklada:

400 komada

Izdanje 1981.